

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

GERMANY

CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SCIENCE, ENGINEERING AND
TECHNOLOGY**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

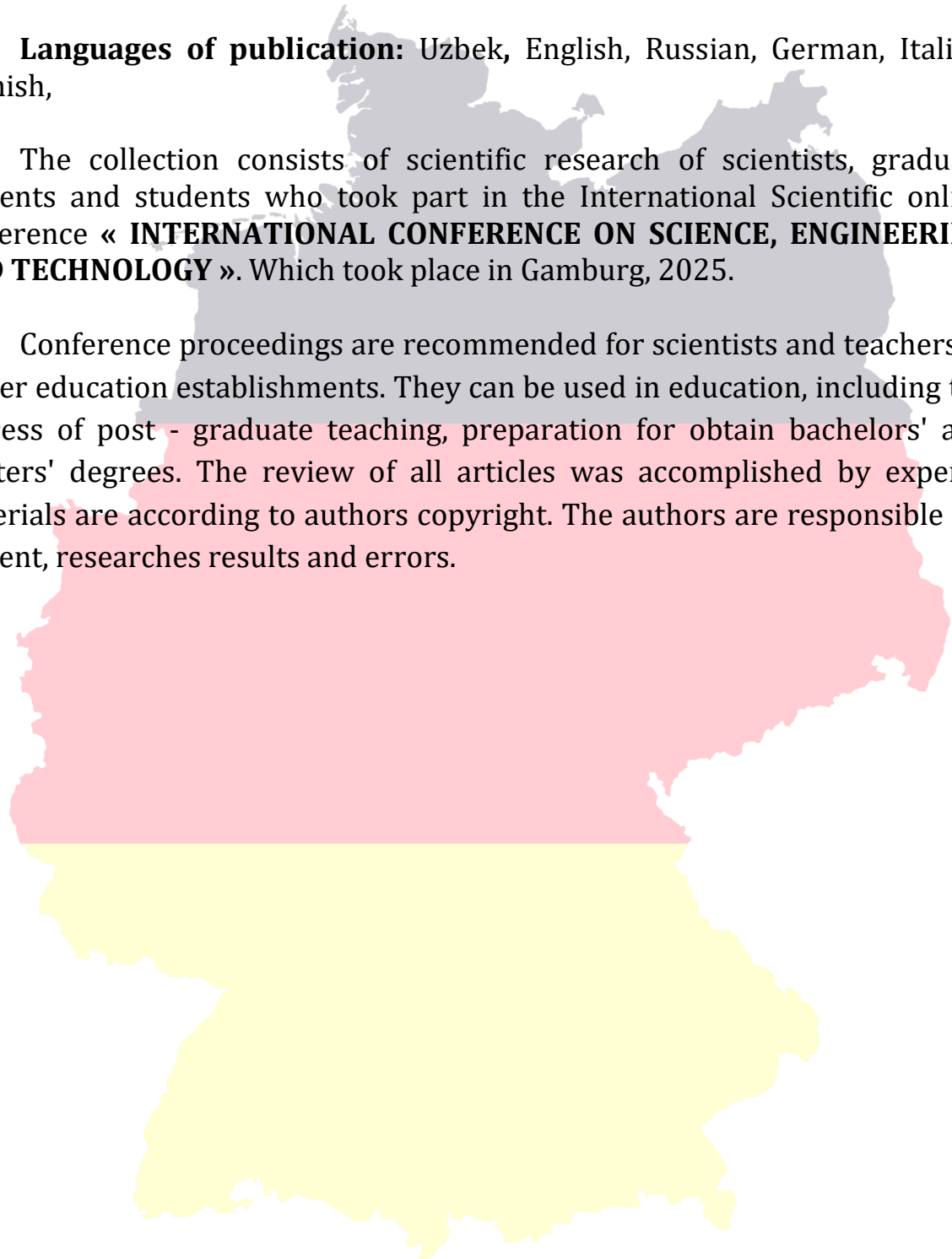

INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE, ENGINEERING AND TECHNOLOGY:
a collection scientific works of the International scientific conference –
Gamburg, Germany, 2025 Issue 5

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish,

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference « **INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE, ENGINEERING AND TECHNOLOGY** ». Which took place in Gamburg, 2025.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

IJTIMOYIY TARMOQLARNI YOSHLARNING MADANIY QADRIYATLARIGA TA'SIRI

Maxammadjonova Nodiraxon Umidjon qizi

Namangan viloyati, Namangan shahar
University of Business and Science
Xorijiy Filologiya fakulteti 3-kurs talabasi

Annotatsiya. Maqolada ijtimoiy tarmoqlarning yoshlarning madaniy qadriyatlariga ko'rsatayotgan ta'siri ilmiy asosda tahlil qilinadi. Globalizatsiya jarayonlari va raqamli kommunikatsiya vositalarining kengayishi natijasida yoshlar ongida madaniy identitet, milliy qadriyatlar va ijtimoiy munosabatlarda sezilarli o'zgarishlar kuzatilmoqda. Tadqiqotda ijtimoiy tarmoqlarning madaniyatlararo muloqotni kengaytirish, tolerantlikni rivojlantirish kabi ijobiy jihatlari bilan bir qatorda, milliy o'zlikni yo'qotish, axloqiy me'yorlarning zaiflashuvi kabi salbiy oqibatlar ham ko'rib chiqilgan. Maqola metodologik yondashuv, empirik kuzatuv va adabiyot tahliliga asoslangan. Tadqiqot natijalari yoshlarning axborot madaniyatini oshirish, madaniy mas'uliyatni shakllantirish hamda ijtimoiy tarmoqlardan ongli foydalanishning zarurligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: ijtimoiy tarmoqlar, yoshlar, madaniy qadriyatlar, globalizatsiya, axborot madaniyati, raqamli madaniyat.

Annotation. This article examines the influence of social media on the cultural values of young people. As globalization and digital communication expand, significant changes in cultural identity, social behavior, and value orientation among youth are observed. The study highlights both positive effects—such as the promotion of intercultural communication and tolerance—and negative consequences, including cultural homogenization and the weakening of moral values. The research employs analytical and empirical methods based on literature review and sociocultural observation. Findings emphasize the need to strengthen information culture, cultural awareness, and responsible use of social media among young people.

Аннотация . В статье рассматривается влияние социальных сетей на культурные ценности молодежи. В условиях глобализации и цифровизации коммуникаций наблюдаются значительные изменения в культурной идентичности и ценностных ориентирах молодых людей. Автор анализирует как положительные стороны социальных сетей — развитие межкультурного общения и толерантности, так и отрицательные последствия — утрату национальной самобытности и ослабление моральных норм. В исследовании использованы аналитические и эмпирические методы, основанные на анализе

литературы и наблюдениях. Результаты подчеркивают необходимость формирования у молодежи информационной культуры и ответственного поведения в цифровом пространстве.

Kirish. Raqamli transformatsiya jarayoni bugungi global jamiyatning asosiy belgilaridan biridir. Ayniqsa, yosh avlod hayotida ijtimoiy tarmoqlar ijtimoiy muloqot, o'zini ifoda etish va madaniy identitetni shakllantirish vositasiga aylandi. Facebook, Instagram, TikTok, Telegram kabi platformalar madaniy o'zgarishlar va qadriyatlar tizimini shakllantiruvchi asosiy omilga aylanmoqda.

Shu bilan birga, raqamli kommunikatsiya madaniyatlararo muloqotni kengaytirgan bo'lsa-da, milliy an'analar va axloqiy qadriyatlarga tahdid soluvchi yangi madaniy tendensiyalarni yuzaga keltirdi.

Shu sababli, ijtimoiy tarmoqlarning yoshlarning madaniy qadriyatlariga ta'sirini ilmiy nuqtai nazardan o'rganish zamonaviy sotsiologiya, madaniyatshunoslik va pedagogika fanlari uchun dolzarbdir.

Adabiyotlar tahlili va Metod

Ko'plab ilmiy manbalar ijtimoiy tarmoqlarning madaniy jarayonlarga ta'sirini o'rganishga qaratilgan.

Manuel Castells (2010) o'zining "The Rise of the Network Society" asarida raqamli kommunikatsiya jamiyatda yangi "tarmoqlashgan madaniyat"ni shakllantirayotganini ta'kidlaydi.

Henry Jenkins (2006) esa "Convergence Culture" asarida media konvergentsiyasi orqali yoshlar madaniy ishtirokini qayta talqin qiladi. Unga ko'ra, ijtimoiy tarmoqlar madaniyatni iste'mol qilish emas, balki uni ishlab chiqarish vositasiga aylantirgan.

Danah Boyd (2014) "It's Complicated" asarida ijtimoiy tarmoqlarning o'smirlar hayotidagi psixologik va madaniy mexanizmlarini tahlil qiladi.

Shuningdek, Zygmunt Bauman (2013) "Liquid Modernity" asarida zamonaviy insonning madaniy beqarorligini ta'kidlab, ijtimoiy tarmoqlar identitetni suyuq shaklga keltirayotganini qayd etadi.

O'zbekistonlik olim Karimova (2022) esa ijtimoiy tarmoqlar yoshlar madaniyatida "raqamli erkinlik va madaniy befarqlik"ni bir vaqtda kuchaytirayotganini ta'kidlaydi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, ijtimoiy tarmoqlar madaniy qadriyatlar tizimida transformatsion jarayonlarni tezlashtirib, milliy va global madaniyatlar o'rtasidagi chegarani noaniq holatga keltirmoqda.

Ushbu tadqiqotda sotsiokultural tahlil, empirik kuzatuv, va kontent tahlili usullaridan foydalanildi.

Sotsiokultural tahlil yordamida ijtimoiy tarmoqlarning madaniyatga ta'sirining nazariy asoslari o'rganildi.

Empirik kuzatuv asosida 18–25 yoshli 120 nafar talaba o‘rtasida onlayn so‘rovnomaga o‘tkazilib, ularning tarmoqlardagi faoliyati va qadriyatlar tizimi o‘rganildi.

Kontent tahlili orqali Instagram, TikTok va Telegramdagi madaniy postlar tahlil qilinib, ularning mazmuni milliy va global qadriyatlar bilan solishtirildi.

Metodologik yondashuvlar madaniy o‘zgarishlarni sifat va miqdor nuqtai nazaridan o‘rganish imkonini berdi.

Natijalar va Muhokama

So‘rovnomaga natijalari quyidagi tendensiyalarni aniqladi:

1. Respondentlarning 82% i ijtimoiy tarmoqlardan madaniy ma‘lumot olish vositasi sifatida foydalanadi.

2. 60% yoshlar global madaniyat elementlarini (xorijiy moda, musiqa, hayot tarzi) o‘z madaniy qiziqishlariga qo‘shmoqda.

3. 45% ishtirokchilar ijtimoiy tarmoqlar milliy qadriyatlarni “zamonaviylashtirish” ga yordam beradi, deb hisoblaydi.

4. Shu bilan birga, 37% yoshlar tarmoqlarda milliy an‘analar va diniy qadriyatlarga nisbatan befarqlik oshayotganini qayd etgan.

Natijalar shuni ko‘rsatadiki, ijtimoiy tarmoqlar madaniy qadriyatlarning shakllanishida ikkiyoqlama — ijobiy va salbiy — rol o‘ynaydi.

Tahlil natijalari zamonaviy yoshlar madaniyatining global va lokal unsurlar uyg‘unligida shakllanayotganini ko‘rsatadi. Global media oqimlari orqali yangi axloqiy va estetik me‘yorlar kirib kelmoqda. Shu jarayon natijasida milliy identitetning ayrim jihatlari susaymoqda, biroq shu bilan birga yangi “raqamli madaniyat” shakllanmoqda.

Ba‘zi yoshlar uchun ijtimoiy tarmoqlar milliy qadriyatlarni ifoda etish va targ‘ib qilish vositasiga aylansa, boshqalar uchun ular shunchaki o‘yin, reklama yoki iste‘mol maydonidir. Shu bois, muammo madaniyatning o‘zida emas, balki undan foydalanish madaniy kompetensiyasi darajasidadir.

Ijtimoiy tarmoqlar yoshlarni madaniy global subyektlar sifatida shakllantirayotgan bo‘lsa-da, ularning milliy ildizlardan uzilib qolmasligi uchun raqamli makonda madaniy siyosat yuritish zarur.

Xulosa

Ijtimoiy tarmoqlar yoshlarning madaniy qadriyatlariga ko‘p qirrali ta‘sir ko‘rsatmoqda. Ular madaniyatlararo muloqot, tolerantlik va ijodiy fikrlashni rivojlantirsa-da, shu bilan birga, milliy qadriyatlarning yemirilishi xavfini ham oshiradi.

Shuning uchun quyidagi choralar muhim ahamiyat kasb etadi:

1. Ta‘lim tizimida raqamli madaniyat va axborot savodxonligini rivojlantirish;

2. Ijtimoiy tarmoqlarda milliy kontent ulushini oshirish;

3. Yoshlar orasida madaniy mas'uliyat va tanqidiy fikrlashni kuchaytirish.

Mazkur tadqiqot shuni ko'rsatadiki, ijtimoiy tarmoqlardan samarali foydalanish — bu nafaqat texnik ko'nikma, balki madaniy ong va mas'uliyat masalasidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Castells, M. (2010). *The Rise of the Network Society*. Wiley-Blackwell.
2. Jenkins, H. (2006). *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. NYU Press.
3. Boyd, D. (2014). *It's Complicated: The Social Lives of Networked Teens*. Yale University Press.
4. Bauman, Z. (2013). *Liquid Modernity*. Polity Press.
5. Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. SAGE Publications.
6. Karimova, M. (2022). "Yoshlar madaniyatida ijtimoiy tarmoqlarning o'рни." *O'zbekiston ijtimoiy fanlar jurnali*, №2.
7. UNESCO. (2023). *Youth, Media and Cultural Identity*. Paris: UNESCO Publishing.
8. O'zbekiston Respublikasi Yoshlar siyosati agentligi. (2024). *Raqamli madaniyat konsepsiyasi*. Toshkent.
9. Toffler, A. (1980). *The Third Wave*. Bantam Books.
10. Xudoyberdiyeva, S. (2021). "Globalizatsiya sharoitida madaniy qadriyatlar transformatsiyasi." *Tafakkur*, №4.